

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/722/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5915200795
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5915200795.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu Centrálny depozitár cenných papierov SR, a.s., IČO: 313 389 76, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 1/A, proti žalovanému S. T., nar. X.X.XXXX, bytom K. K. XXX, právne zastúpenému advokátom JUDr. Igorom Raábom, so sídlom Q., Q. XX, o zaplatenie XX,XX eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 9C/46/2015-84 zo dňa 7.októbra 2015 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Žalovaný **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd návrh/žalobu v celom rozsahu zamietol. Vychádzal z toho, že dňa 25.4.1993 bol Strediskom cenných papierov SR, a.s., zriadený účet majiteľa cenných papierov na meno žalovaného, ktorý právny vzťah vznikol v súlade s § 56 a § 58 zákona č. 600/1992 Zb. V roku 2004 došlo k zmene, keď žalobca „nadviazal“ na činnosť predošlého Strediska cenných papierov a (okrem iného) vyúčtoval žalovanému položku „CD-55-vedenie účtu majiteľa“ sumu 1.000 Sk (33,19 eur), ktorej splatnosť stanovil na 28.2.2009. Vzhľadom na vznesenie námietky premlčania žalovaným sa okresný súd primárne zaoberal touto otázkou, v ktorej spojitosti bolo rozhodujúce, či premlčanie je potrebné posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka.

2. Okresný súd uviedol, že zákon č. 566/2001 Z.z. v znení účinnom ku dňu vzniku nároku žalobcu charakter právneho vzťahu medzi ním a majiteľom účtu (žalovaným) výslovne neupravoval. V § 105 ods. 5 síce definoval vzťahy (medzi členmi, ktorým bol účet majiteľa zriadený a centrálnym depozitárom a medzi členom a majiteľom účtu), ktoré sa spravujú Obchodným zákonníkom, ale tieto sú odlišné od vzťahu žalobcu a žalovaného (centrálneho depozitára a majiteľa účtu). Rovnako vzťah medzi stranami sporu nevznikol na základe odplatnej zmluvy spadajúcej pod režim Obchodného zákonníka (v zmysle jeho ustanovenia § 261 ods. 6 písm. c/, resp. § 261 ods. 3 písm. c/ v znení účinnom v rozhodnom čase). Okresný súd zdôraznil, že pôvodný vzťah medzi Strediskom cenných papierov, a.s., a žalovaným presunom cenných papierov na aktuálny účet (zriadený už žalobcom) zanikol - § 164a ods. 5 zák. č. 566/2001 Z.z., preto „nový právny vzťah“ sa posudzuje (len) podľa zákona č. 566/2001 Z.z. Keďže výslovná charakteristika vzťahu strán v ňom absentuje, žalovaný v danom vzťahu vystupoval ako nepodnikateľ a vzťah vznikol priamo zo zákona, dospel k záveru, že ide o vzťah občianskoprávny; a teda i otázku premlčania je nutné posudzovať podľa Občianskeho zákonníka.

3. Žalobca fakturoval žalovanému úhradu za vedenie účtu za rok 2008 faktúrou splatnou 28.2.2009 a návrh na súd/žalobu podal až 27.2.2013, čiže učinil tak po uplynutí všeobecnej 3-ročnej premlčacej lehoty. Okresný súd poukázal i na širšie súvislosti vzniku právneho vzťahu strán v rámci privatizácie a

„nevidel dôvod“, pre ktorý by žalovaný nemal byť posudzovaný ako spotrebiteľ; aj z daného titulu mal za to, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným vykazuje charakteristiku občianskoprávneho vzťahu.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že v spore úspešnému žalovanému priznal ich náhradu v celkovej výške 688,48 eur, ktorú výšku trov podrobne odôvodnil, vrátane jej právneho posúdenia.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote (pomerne rozsiahle) odvolanie žalobca, ktorý sa alternatívne domáhal jeho zmeny tak, že žalobe bude vyhovené, alebo jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Poukazoval na to, že žalovaný v danom vzťahu nie je spotrebiteľom, keď vychádzal z legálnej definície spotrebiteľa a vymedzenia inštitútu cenného papiera. Navyše, ochrana spotrebiteľa nemôže potláčať aplikáciu kogentných právnych noriem. Žalovaný, ako akcionár, má postavenie spoločníka obchodnej spoločnosti a svojimi právami vyplývajúcimi z cenného papiera (pričom neexistuje iné ako obchodnoprávne využitie cenného papiera) sa podieľa na podnikaní. Preto ide o vzťah, ktorý sa riadi Obchodným zákonníkom. Žalobca potvrdil, že právnym dôvodom vzniku (hmotnoprávneho) vzťahu strán bol „samotný zákon“; teda nie zmluvy, ktoré sú definované ako spotrebiteľské. Na súdnu vec tiež nemožno aplikovať aktuálne ustanovenie § 52 ods. 2 Obč. zák. účinné až od 13.6.2014. Žalobca v čase uplatnenia svojho nároku totiž ani nemohol predpokladať dotknuté (budúce) znenie právneho predpisu.

6. Odvolateľ zdôrazňoval § 105 ods. 5 zák. č. 566/2001 Z.z., z ktorého vyvodzoval „rovnakosť“ vzťahu strán sporu, ako v prípade vzťahu výslovne daným ustanovením upravených. Mal za to, že evidovanie či už v centrálnom depozitári, alebo u člena v rámci toho istého systému je potrebné posudzovať podľa Obchodného zákonníka. Na podporu tohto stanoviska poukazoval na znenie pôvodnej úpravy - zák. č. 600/1992 Zb. Taktiež § 261 Obch. zák., ktorý má kogentnú povahu, umožňuje, aby za určitých okolností bol účastníkom obchodnoprávneho vzťahu aj subjekt, ktorý nie je podnikateľom. Odvolateľ poukázal i na rozhodnutie iného odvolacieho súdu, ktoré zodpovedá jeho argumentácii a v otázke premlčania odkazuje na Obchodný zákonník. Nadväzne uplatnený nárok považoval za nepremlčaný.

7. Žalovaný žiadal rozsudok okresného súdu potvrdiť. Trval na vznesenej námietke premlčania, ako i na argumentácii, že žalobcom tvrdená faktúra mu nebola doručená, v ktorom smere žalobca neunesol dôkazné bremeno. Ak na doručovanie zvolil iba formu obyčajnej poštovej zásielky, sám sa vystavil riziku dôkaznej núdze. Žalovaný uviedol, že občianskoprávny charakter vzťahu strán vyplýva nielen zo súdnych rozhodnutí označených okresným súdom, ale tiež z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove; ktoré presne vymedzil. Tvrdenie žalobcu o obchodnoprávnom charaktere daného vzťahu označil za „tendenčne kompilačné“. Dodal, že aj pri obchodnoprávnej povahe vzťahu strán by žaloba nebola dôvodná; s odkazom na § 340 ods. 2 a § 391 Obch. zák. v spojení s § 77 ods. 1 zák. č. 222/2004 Z.z. by sa totiž jednalo (tiež) o premlčaný záväzok.

8. V následnej reakcii žalobca uviedol, že ani nedoručenie, resp. nepreukázanie doručenia predmetnej faktúry nezabavuje žalovaného povinnosti zaplatiť poplatok za vedenie účtu. Opakovane tvrdil (v zásade na základe totožnej argumentácie ako v samotnom odvolaní), že predmetný vzťah je vzťahom obchodnoprávnym. V zmysle rovnosti pred zákonom, ak rovnakú službu (vedenie účtu majiteľa cenného papiera) poskytujú aj iné subjekty ako depozitár cenných papierov, ktorých vzťahy s majiteľom účtu sú obchodnoprávnej povahy, mal za to, že i vzťah medzi sporovými stranami má byť upravený Obchodným zákonníkom. Doplnil, že žalovaný nenadobudol z posudzovaného právneho vzťahu veci bežnej spotreby, ale rozhodol sa zhodnocovať finančné prostriedky na kapitálovom trhu. Na podporu svojich argumentov pripojil rozhodnutia súdov prvej inštancie v obdobných veciach.

9. Zhodne žalovaný (vrátane rozhodujúcej časti argumentácie) zotrval na svojich dovtedajších stanoviskách prezentovaných už vo vyjadrení k odvolaniu. Dodal, že rozhodnutia predložené žalobcom nie sú právoplatné.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

11. Je nepochybné, že žalovaný nie je podnikateľom, z ktorého titulu súkromnoprávne vzťahy, do ktorých vstupuje, majú principiálne občianskoprávny charakter. Na to, aby jeho vzťah s tretími subjektmi (osobitne podnikateľmi, ktorým je i žalobca - akciová spoločnosť) nadobudli obchodnoprávnu povahu,

musí byť daný výslovný právny základ v konkrétnom zákonnom ustanovení. Ak takejto právnej normy niet, dotknutý právny vzťah je vzťahom občianskoprávnym, čo platí i pre otázky premlčania súvisiacich nárokov.

12. Krajský súd považuje za jednoznačné, že takýmto zákonným ustanovením nie je § 58 ods. 5 zák. č. 600/1992 Zb., ktorý definoval predchádzajúci - avšak už zaniknutý - právny vzťah medzi Strediskom cenných papierov, a.s., a majiteľom účtu (žalovaným) ako vzťah upravený Obchodným zákonníkom. Ku dňu vzniku (tvrdeného) nároku žalobcu - 28.2.2009 - išlo totiž o neúčinnú právnu normu.

13. Aktuálna právna úprava vzťahujúca sa na prejednávaný prípad - zákon č. 566/2001 Z.z. - nemá totožné ustanovenie (a to ani obsahovo), ako spomínaný § 58 ods. 5 zák. č. 600/1992 Zb. Naopak, znenie (náležite zdôrazňované už okresným súdom) § 105 ods. 5 zák. č. 566/2001 Z.z. a výslovný zánik predchádzajúceho účtu majiteľa cenných papierov (§ 164a ods. 5 zák. č. 566/2001 Z.z.) neumožňujú paušálne i „nový“ vzťah majiteľa účtu a depozitára cenných papierov (žalobca) kontinuálne považovať za obchodnoprávny. Znenie označenej právnej normy za vzťahy spravované Obchodným zákonníkom označuje vzťahy odlišné od vzťahu strán v súdnej veci. Pokiaľ by zákonodarca mal záujem na tom, aby vzťah majiteľ účtu (nepodnikateľ) a centrálny depozitár mal naďalej obchodnoprávnu povahu, resp. spadal pod režim Obchodného zákonníka, bol by to „určite“ výslovne vyjadril tak, ako to učinil v predchádzajúcej právnej úprave. Práve opustenie takéhoto zákonného vymedzenia vedie k záveru, že zákonodarca uvedené v úmysle nemal. Dané konštatovanie a predovšetkým už vyššie definovaná principiálna povaha súkromnoprávneho vzťahu fyzickej osoby nepodnikateľa ako vzťahu občianskoprávneho vylučuje aj použitie (žalobcom minimálne naznačovanej) analógie vzťahu člena a majiteľa účtu na posudzovaný vzťah centrálny depozitár a majiteľ účtu.

14. Napokon neobstojí ani poukaz na § 261 ods. 6 písm. c/, resp. § 261 ods. 3 písm. c/ Obch. zák. v znení účinnom ku rozhodnému dňu. Ani žalobca nespochybnuje, že vzťah medzi stranami nevznikol z burzového obchodu a jeho sprostredkovania. Taktiež potvrdzuje (i v samotnom odvolaní), že ide o vzťah vzniknutý zo zákona, t.j. nie z odplatnej zmluvy týkajúcej sa cenných papierov. Nadväzne je zrejmé, že vzťah strán sporu nevykazuje ani jeden z variantov spadajúcich pod režim označeného zákonného ustanovenia Obchodného zákonníka, a teda v konečnom dôsledku nie je právne regulovaný týmto predpisom, ale Občianskym zákonníkom. Posudzovanie premlčania (tvrdeného) nároku žalobcu okresným súdom podľa Občianskeho zákonníka je teda dôvodné, pričom jeho bezprostrednú aplikáciu na (skutkové) konkrétnosti súdnej veci nenamieta ani žalobca.

15. Krajský súd dodáva, že otázka, či posudzovaný vzťah má i znaky vzťahu spotrebiteľského, nie je osobitnejšie významná. Rozhodujúcim je, že ide o vzťah občianskoprávny v širšom zmysle, teda nielen na základe eventuality súčasného postavenia žalovaného ako spotrebiteľa. Taktiež z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že okresný súd uvedenú úvahu predkladá „iba“ ako doplňujúcu.

16. Odvolací súd/senát predmetnú rozhodujúcu otázku už v minulosti posudzoval (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/303/2014 z 27.11.2014, označený i konajúcim prvoinštančným súdom) a niet dôvodu na odchýlenie sa od daného záveru. Vyššie prezentovaná argumentácia v plnej miere rešpektuje už skôr vyslovené stanoviská.

17. Pokiaľ odvolateľ poukazuje na rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach, je náležitým protiargumentácia žalovaného, že na žalobcom predložené prvoinštančné rozhodnutia neobsahujú doložku právoplatnosti. Zároveň rozhodnutia iných odvolacích súdov, nie sú pre konajúce súdy (súd prvej inštancie i odvolací súd) záväzné. Navyše, je namieste konštatovať, že ide v súdnej praxi skôr o minoritné názory a prevažujúcim je záver o občianskoprávnej povahe vzťahu centrálny depozitár - majiteľ účtu fyzická osoba nepodnikateľ, vznik ktorého vzťahu sa prvotne odvodzuje od účasti občanov na kupónovej privatizácii po zmene spoločenských podmienok.

18. Odvolacie námietky/dôvody žalobcu boli teda neopodstatnené a neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihliada z úradnej (§ 380 ods. 2 CSP). Napadnutý rozsudok preto vo veci samej potvrdil.

19. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním bezprostredne nenapadnutý, ale od meritórneho rozhodnutia závislý, výrok o trovách prvoinštančného konania. Nad bezprostredný rámec odvolania dodáva, že okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore.

20. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP. Odvolateľ - žalobca nebol v tomto štádiu konania (vôbec) úspešný, preto má žalovaný voči nemu nárok na náhradu trov odvolacieho konania v (plnom) rozsahu - 100%.

21. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.